

Täysistunto

Perjantai 3.4.2020 klo 15.59—17.35

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta vuonna 2020

Hallituksen esitys HE 37/2020 vp

Valiokunnan mietintö StVM 2/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 2/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Vehviläinen.

Keskustelu

15.59 **Anu Vehviläinen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki työntekijän eläkelain mukaisen työnantajan vakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta 2,6 prosenttiyksiköllä ajalla 1.5.—31.12.2020. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen työntekijän eläkelain mukaisen vuosimaksun tasausosaa sekä merimieseläkelain mukaisen vuosimaksun tasausosaa ehdotetaan alennettavaksi vastaavasti. Maksunalennuksesta aiheutuva vastuuvelan kasvu kompensoidaan korottamalla vuosina 2022—2025 työnantajan vakuutusmaksua ja eläkesäätiöissä, eläkekassoissa ja merimieseläkekassassa vuosimaksun tasausosaa. Maksunalennuksen ajalta työeläkevakuutusyhdistöt eivät saa jakaa mahdollisia asiakashyvityksiä.

Esityksen taustalla on työmarkkinajärjestöjen 18.3.2020 tekemä esitys hallitukselle toimenpiteistä yritystoiminnan, työllisyyden ja toimeentulon turvaamiseksi koronavirusepidemian aiheuttamassa taloudellisessa kriisissä. Järjestöjen mukaan koronavirusepidemian seurauksena Suomen talous on ajautunut tilanteeseen, joka vaarantaa yritystoiminnan edellytykset, työllisyyden ja ihmisten toimeentuloon. Työnantajan eläkemaksujen tilapäinen alentaminen on yksi osa järjestöjen esittämää toimenpidekokonaisuutta. Hallitus päätti toteutettavasta toimenpidekokonaisuudesta 20.3.2020.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Koronaviruspandemialla ja sen johdosta todetuilla poikkeusoloilla on merkittäviä vaikutuksia Suomen talouteen. Poikkeusolojen johdosta yritysten toimintamahdollisuudet ovat merkittävästi vähentyneet. Lomautusilmoitusten määrä on kasvanut nopeasti maaliskuun alkupuoliskolta lähtien, ja osa yrityksistä on joutunut turvautumaan lomautusten sijasta myös irtisanomisiin. Viimeisimpien tietojen mukaan 1.4.2020 mennessä koronavirustilanteen vuoksi uusia lomautettuja oli noin 58 000 henkilöä ja uusia työttömiä noin 9 000 henkilöä. Korona-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 47/2020 vp

virustilanteen vuoksi käynnistyneiden yhteistoimintaneuvotteluiden piirissä oli eiliseen, 2.4.2020 mennessä noin 333 000 työntekijää.

Valiokunta pitää hyvänä, että työeläkemaksujen määräaikaisella alentamisella voidaan osaltaan helpottaa koronaviruspandemian vuoksi haastavaan tilanteeseen joutuneiden yksityisen sektorin työnantajien asemaa. Valiokunta korostaa, että maksualennus on mittasuhteiltaan maltillinen toimenpide suhteessa työeläkemaksujen kokonaismaksukertymään. Esityksen mukaan työntekijän eläkelain mukaisen työeläkevakuutusmaksun alennus pienentää vuoden 2020 maksutulokertymää 1,05 miljardia euroa, mikä on noin seitsemän prosenttia kokonaismaksukertymästä, jos oletetaan että koronakriisin vaikutuksesta vuoden 2020 palkkasumma alenee 2,5 prosenttiyksikköä vuoteen 2019 verrattuna. Maksualennus on myös tarkoitus kompensoida maksukorotuksilla vuosina 2022—2025.

Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

16.03 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitän valiokuntaa ja tässä yhteydessä myös hallitusta siitä, että on ryhdytty ripeästi toimiin. Kyllähän tässä on hyvin merkittävästä summasta ja merkittävästä panoksesta kysymys, mutta kun ottaa huomioon sen, minäkalasta vauhtia Suomen talous on nyt supistumassa — Etlahan on arvioinut, että Suomen talous supistuisi tänä vuonna jopa 5 prosenttia, Suomen Pankin arvio on samansuuntainen, ja riskit tätäkin syvempään pudotukseen ovat ilmeiset — niin vaikka näin mittavia, tarpeellisia ja välttämättömiä toimenpiteitä nyt ollaan tekemässä, näyttää siltä, että vieläkin massiivisempiin toimenpiteisiin täytyy ryhtyä, jotta pystytään auttamaan näitä yrityksiä, nimenomaan edistämään terveiden yritysten ikään kuin talvehtimista tämän kriisin yli, jotta emme pysyvästi hävittäisi työpaikkoja.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 37/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.